

Rijkemanshuis, Zuidelijk Toneel / Deen van Meer

lende snelheden van het spreken bepalend zijn voor de spanningsboog. Deze afstandelijkheid, die nooit koel is, geeft aan het geheel een grote zuiverheid van lijn.

Het laat toe dat sommige scènes langs een vertaling en vertekening van de werkelijkheid een nieuwe intensiteit krijgen. Zo heeft van Hove, samen met een zeer sterke Chris Nietvelt en een ronduit virtuoze Warre Borgmans, een intrigerende naaktsce ne uitgewerkt. De twee echtelieden geven zich over aan het liefdesspel in het bureau van de voormalige fabriek van Simons vader. De twee acteurs gaan als jonge honden te keer, en geven een lange gymnastiekdemonstratie van erotische standjes, maar zelden heeft men een heteroseksueel bezigzijn zo scherp ervaren als het toonbeeld van een onoverkomelijke eenzaamheid (een constante in het toneelwerk van van Hove). Op deze ogenblikken blijkt duidelijk dat van Hove

een stijl heeft gekozen die een meerwaardige oplevert.

In de evolutie van het creatieve duo van Hove-Versweyveld betekent deze voorstelling een belangrijke stap. Tot nu toe heeft Ivo van Hove steeds gezegd dat zijn probleem met het acteren in grote zalen het gebrek aan direct contact met het publiek is. Daarom heeft hij in zijn *mise-en-scènes* na *Don Carlos* de acteurs altijd op het voorplan laten spelen in een decor dat toch nog de volledige toneelruimte besloeg. Hoe verschillend de toneelbeelden van *Het Zuiden*, *Gered* of *Hamlet* ook waren, toch hielden de acteurs zich bij voorkeur op de eerste meter van de scène op. In deze vertoning heeft Versweyveld radikaal doorgedacht, en twee ruimtes ontworpen. Het speelvlak is geïsoleerd, abstract en helemaal vooraan. De rest van de bühne wordt gevuld met een beeld, dat nu eens suggestief, dan weer illustratief is. Maar de-

ze zone van het toneelbeeld blijft rigoureuus van de acteeruimte gescheiden. Het toneelbeeld dient om een sfeer op te roepen of om een symbolische toevoeging te leveren. Hiermee is het probleem van de ruimte voor van Hove opgelost. Maar Versweyveld begeeft zich op een pad dat veel risico's inhoudt. Het beeld van de schamele hut die in een grote fabrieksschoorsteen verdwijnt is spectaculair en te expliciet, terwijl de drie vleugelpiano's die naar beneden komen zweven een te plat idee is. Helemaal juist daarentegen is het beeld van de fabriek: het zijn een rij stalen koorden. Je kan er grote naaimachines in zien, terwijl het tegelijkertijd een reeks toneeltrekken zijn. Deze spanning tussen een abstract en concreet beeld is in volledige harmonie met alle andere elementen van de vertoning, en juist daarom het sterkste visuele moment.

Zo is deze vertoning op vele punten